

Verslag bezoek Ameland 2023

Aankomst vrijdag 1 september 2023 bij Hotel Molenzicht in Nes.

Aantal deelnemers: 19

Aantal deelnemers fietsexcursies: 16

Excursieleiding: Hans de Jong, geoloog

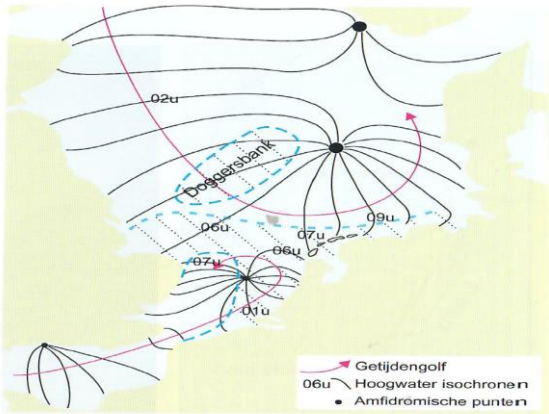
Op vrijdag, na de gezamenlijke maaltijd presenteerde Hans de Jong zijn plannen voor het komende weekend. Waarom een Waddeneiland en waarom Ameland? Wat heeft dat met geologie te maken? Er zijn immers geen rotsen of gesteenten of misschien een oude vulkaan diep onder de Waddenzee?. Veel deelnemers vroegen zich dat af en gaven zich op voor dit weekend uit louter nieuwsgierigheid. In zijn inleiding maakte Hans duidelijk dat de dynamiek van de interactie tussen het eiland en de zee een geologisch proces is met een unieke korte tijdschaal van enkele jaren. De kustlijn aan de Noordzeekant verandert voortdurend door inwerking van de getijdenstroming, zoals op luchtfoto's gemaakt met een interval van enige jaren, is te zien.

Hans legt uit hoe eilandvorming plaats vindt. Hierbij passeren de volgende begrippen de revue:

- De oogduincomplexen Hollum-Ballum, Nes-Buren en Het Oerd.
- Strandhaak.
- Zeereep.
- Washover(vlakte)
- Groene strand
- Stuifdijken.
- Kwelder met slenken en kreken.
- Aanvoer van sediment door getijdenstroming in de Noordzee.
- Erosie.
- Nieuwe en oude duinen.
- Staart van het eiland (De Hon)

Tijdens de excursies per fiets op zaterdag en zondag zullen we daar nader kennis van nemen. Zie de 12 punten in het volgende kaartje:

Om het geheugen op te frissen heb ik een kaart toegevoegd ter illustratie van de getijdenstroming in de Noordzee (Uit: Jongmans, A.G. et al. 2015. Landschappen van Nederland Deel 2).

Figuur 17.2. Het verloop van de getijdengolf door de Noordzee. In Nederland komt de getijdengolf in Vlissingen aan waarna de golf zich naar het noorden verplaatst. Tussen Vlissingen en Schiermonnikoog zit 8 uur tijdverschil, maar de afstand tussen de isochroonlijnen laat zien dat de golf zich langs de waddenkust sneller verplaatst dan langs de Hollandse kust. De arcering geeft de gebieden aan die pas na 7500-6000 jaar geleden overstroomden (naar Reineck, 1982).

Ameland

Zaterdag hebben we het oostelijk en middelste deel van Ameland bezocht en zondag het westen. Vanuit Hotel Molenzicht fietsten we naar punt 9 (Burener Blinkert) en 10 (Kooioerdstuifdijk en kwelders).

Daar staan we bovenop een stuifdijk.

Stuifdijk

Er lopen vanaf de Burener Blinkert 2 fietspaden min of meer parallel naar het oosten. Een via de zeereep en de ander langs de stuifdijk (Kooioerdstuifdijk) met uitzicht op de kwelder.

Uitzicht op kwelder met slenken

Gisteren was er springtij, de slenk staat dan helemaal onder water. Hier is het verschil tussen eb en vloed ongeveer 2m.

We zagen tureluurs en kievieten.

We vervolgden onze weg naar het Oerd (punt 12) en de Oerdblinkert (punt 11).

Uitzicht vanuit Oerdblinkert op Waddenzee

We dalen het uitzichtpunt af en maakten een korte wandeling langs de kwelder. We zagen o.a. aster, ezelsoor, zeesla en zeekraal. De laatste bleek goed te smaken.

Leni verzamelde wat zeeklei om thuis mee te pottenbakken. De vraag was of het zout invloed gaat hebben op het bakresultaat. We zullen het uiteindelijke resultaat bij gelegenheid aanschouwen.

Op de vloedlijn vonden we ook hier plastic afval. Dat namen we mee om in de afvalbak te deponeren.

Plastic afval

Resten ballon

We fietsten terug naar het hotel via het fietspad langs de kwelder (Stuifdijkpad en Kooioerdstuifdijk) en vervolgens door de duinen.

Helaas kwamen twee deelnemers bij het nemen van een steile helling met de fiets ten val. Gelukkig geen ernstige gevolgen.

Op het terras van het hotel gebruikten we de lunch.

's Middags hebben we het middelste deel van Ameland bezocht, de punten 8, 6 en 7.

Via de duinen fietsten we naar de Ballumer stuifdijk (punt 6).

Deze dijk loopt tussen de oogduincomplexen Ballum-Hollum en Nes-Buren.

Ballumerstuifdijk

We vervolgden onze weg naar punt 7 de Ballumer Blinkert, met uitzicht op de Noordzee en een jonge strandwal.

Verderop langs de strandwal (punt 5) komen we aan het begin van een breed strand met eerste tekenen van begroeiing (z.g. groene strand).

Meer informatie over het groene strand is te vinden in:

<https://www.waddenacademie.nl/wetenschap/wadweten/wadweten-2020/hoe-het-strand-groen-werd>.

Ballumer Blinkert

Groene strand

Na een korte strandwandeling stapten we weer op de fiets en reden naar de Verbindingsweg; de enige autoweg, gelukkig met fietspad ernaast, op Ameland.
We stopten bij de plek waar een dijk de weg snijdt. Deze dijk loopt van de Ballumerstuifdijk naar de Waddenzeedijk (Ballumerbocht).

We gingen verder langs de Verbindingsweg richting Nes en kwamen voorbij een oude slenk ter hoogte van het Westerpad (punt 8).

Zondag 3 september fietsten we naar de Veerweg en namen het fietspad in westelijke richting buitendijks langs de Ballumerbocht. Het uitzicht over de Waddenzee was indrukwekkend.

De dijk (Ballumerbocht) langs de Waddenzee

Na een km of 7 gingen we de dijk over richting Hollum. Onderweg moesten we even wachten op achterblijvers, omdat niet iedereen hetzelfde tempo fietste. We reden gezamenlijk door het prachtige dorp Hollum op weg naar punt 1, het Paardengraf en de duinopgang naar het “strand” van het Borndiep.

Strandopgang Borndiep

Paardengraf

Het Borndiep is een zeegat tussen Ameland en Terschelling. Daar vindt erosie plaats vanwege de sterke getijstromen. Vlak langs de kust bedraagt de diepte ongeveer 20m.

We vervolgen onze weg. Via een prachtig stukje bos (Hollumer Bosch) komen we rond het middaguur bij de vuurtoren.

Hans moet hier afscheid nemen omdat hij bijtijds bij de veerboot moet zijn.

We bedankten Hans voor de mooie en leerzame excursie. Ook Riëtte, de organisator van dit weekend werd in het zonnetje gezet.

Daarna ging ieder zijns weegs om nog verder van Ameland te genieten en zich vervolgens klaar te maken voor de terugreis.

Al met al was dit een geslaagd weekend waarbij het weer volledig meewerkte.

Rinus Coesel